

RÎSUL CA TEHNICĂ ȘI RÎSUL TERAPEUTIC

PURICELE IN URECHE de Georges Feydeau • Traducere: Erastia Seven • Teatrul din Sfântu Gheorghe, secția română • Data premierei: 29 aprilie 1991 • Regia: Matei Varodi • Decorurile: Deák Barna, Deák Mária și Deák Réka • Ilustrația muzicală: József Keresztes • Distribuția: Constantin Florescu (Victor Emmanuel Chandebise), Poche), Gabriela Neagu (Raymonde Chandebise), Ștefan Alexandrescu (Doctorul Finache), Victor Ianculescu (Romain Tournel), Sergiu Alluș (Camille Chandebise), Radu Clorolanu (Etienne, Baptistul), Camelia Clorolanu (Antoinette), Dan Turbatu (Don Carlos Homenides de Histangra), Duja Gurjiana (Lucienne Homenides), Nicolae Budescu (Augustin Feraillon), Zoe Maria Albani (Olympe Feraillon), Vasilica Răileanu (Eugenie), József Keresztes (Rugby).

berarea de probleme, aproape sigură, iar ușurarea sufletească, garantată. Unii sunt de părere că nici nu și-au dorit altceva, prețul autor inventând această mașinărie de bufonade, gaguri, qui pro quo-uri care funcționează pe principiul unui *perpetuum comicum* delirant. Într-adevăr, nu pare să fi pe acți vreo intenție satirică mal adincă și nici vreo cauză morală mai subtilă. Doar veselie și destulă lejeritate din partea unor personaje umblate prin lumea mondene a Parisului de început de secol. Importantă pare doar desăvîrșita indemnare a prestidigitatorului care și uluiește asistența, făcind-o să nu se mai gindească la truc.

Fără alte intenții a fost conceput și spectacolul pe care-l comentăm, pe un text familiar nouă, pentru că acest Purice în ureche are o carieră întinsă și un trecut glorios, dacă ar fi să cităm doar succesul de la Teatrul «Bulandra» din 1969. Între timp, ce-l drept, ne-am îmbogățit bibliografia în materie, puțind astfel spune, cu mindrie, că expresia franțuzească din titlu, tradusă mot à mot are un corespondent și în limba română, atestat de folcloristul Simion Florea Marlan în lucrarea «Insectele, în limba, credințele și obiceiurile românești». Prin urmare, Chandebise, mascota comediei, are și pe românește motive de... streche, de vreme ce năbădălosul intrus a migrat din patul conjugal al numitului nobil francez direct în obiceurile neaște. Localizarea nu trece însă de acest amanunt neînsemnat și vodevilul își vede de drum inclinându-și lățele cu tot ce poate fi mal irezistibil: identitatea unor fizionomii, confuzii, un gingav, doi străini care stâlcesc limba, malentendu-uri surprinzătoare. E greu ca o atare construcție, cu situații comice în avalanșă, să poată lăsa indiferentă trupa ce își dedică. Cu toată eterogenitatea ei actuală de stil, vîrstă, școală, echipa de la Sfântu Gheorghe n-a făcut excepție, implicităndu-se cu patos în susținerea ritmului comediei, a tonusului ei de înalt valaj. E adevarat că frenzia dezlănțuită la îndepărtat adeseori de la rigorile artistice, că reprezentarea eșuează uneori (în actul II, în spate) în dezordine, iar unele personaje își pierd linia desenului,

dar, în ansamblu, spectacolul are haz, fără să supralicteze cu «comicării» umorul conținut. Regizorul Matei Varodi nu etalează o fantezie ieșită din comun, dar ține destul de strîns în mînă articulațiile ansamblului, lăsînd la vedere actorii. Cel mai inspirat se dovedește Constantin Florescu în dubul rol, al nobilului Chandebise și al servitorului Poche, punindu-și în valoare nu numai umorul înăscut, dar și mijloacele actoricești bogate pentru a-l diferenția pe cel doi. Un personaj funambulesc creează Dan Turbatu. Spaniolul Homenides e într-o alertă năucitoare, cu înfrânginte intempestive și un mod original de a sfîrși atât spaniola cât și româna. Gabriela Neagu, în d-na Chandebise, e o prezență delicată, jucind cu discretele ipostaze de curtezană. Prin contrast, Duja Gurulanu îl atribuie cochetei Lucienne maniere mai fruste. Sergiu Alluș e comic prin candoare, iar Victor Ianculescu (Tournei), printr-o grosolanie cu morgă. Un cuplu pitoresc încearcă Nicolae Budescu și Zoe Maria Albani, patronul unui local deocheat, deși jocul gros, caricatural al celui dintâi distonează cu spiritul suplu al comediei. Un demaraj greo are Ștefan Alexandrescu în rolul Doctorului. Radu și Camelia Clorolanu, actori corp ansamblu, se achită surprinzător de sarcini, iar ilustratorul muzical József Keresztes pune și el umărul, acoperind în distribuție rolul sportivului fără vorbe. Decorurile lui Barna Deák sunt ingenios stilizate, cu soluții de spațiere bine găsite, iar costumele semnate de Deák Maria și Réka au, cu excepția unor strânde cooloristică, linia și aerul epocii. Cu totul inadecvată prezența vocei Edithel Pfaf în coloana sonoră, întreaga ilustrație muzicală fiind în general slabă și nepotrivită.

Cum publicul, care a umplut sala la premieră, s-a distrat copios, cum trupa e într-un moment de reconsiderare a potențialului ei artistic, în general rareflat, cum echipa acestui spectacol să manifeste cu plăcere și bucurie a jocului, nu putem aprecia decât pozitiv rezultatele. Evident, în limitele acestor parametri al realității.

DOINA PAPP